פרעג מיך ניט

(מלחמה סקיצע.)

פון עטעל פאדוים.

אויף דער ליימיגער פריזבע ביי איהר ווייסען אָבגעקאלכטען שטיבעל זיצט רחל און נעבען איהר אנגעלענט אויף איהר שויס מיט'ן בלאנדען נאלדען קעפּעלע, זיצט איהר אייניציג קינד שלמה'לע. מיט איהרע הענד גלעט זי זיינע שעהנע זיידע־ע הערלאך. איהרע אויגען קוקען ערגעץ פערצלוט'ט צו די הויכע בערג, וואס ריג־לען ארום איהר קליינעס שעהנעס שטעד־טעלע. איהרע בליקען זיינען אזעלכע דארשטיגע ווי זיי וואלטען זיך וועלען ארי בער רייסען איבער יענע הויכע בערג אום צו ווייסען וואס עס טהוט זיך פון יענער זייט. פון צייט צו צייט רייסט זיך ארויס ביי איהר א פערשטיקטער זיפץ און האס טיגער נעהמט זי דריקען דאס קליינע נאל־דען קעפּעלע פון איהר טייערען זיעבען יעהריגען שלמה'לע.

שלהמ'לע הויבט אויף זיינע קלאהרע בלאהע אויגעלאך און קוקט צו דער מו טער און מיט אויסדרוק פון עפּעס אן אונבענגרייפליכען זאָרג פרעגט ער „מא־מע", וואו איז פאפא? אָבער רחל איז פערטראכט. זי הערט ניט איהר קינדס פראגע און שלמה'לע מיט א פערוואונדערט מינעלע לייגט צוריק זיין קליין קעפּעלע אין איהר שויס.

רחל'ס אויגען קוקען ערגעץ אין דער ווייטקייט איהר קאָפּ איז פול מיט גע־דאנקען. זי טראכט פון דעם וואס איז ערשט דאכט זיך, ניט לאנג געווען. זי איז געווען א כלה פאר ברוך'ען. וו גליק־ליך זי איז דאן געווען. אלע מיידלאך פון שטעדטעל האָבען איהר מקנא געווען, אזא גליק! ברוך איז א פיינער און געלערענ־טער יונגער מאן און א גרויסער פערדיע־נער ווי גוט עס וועט איהר זיין ביי איהם זי איז געווען גליקליך... און דאן די חתונה. דאס גאנצע שטעדטעל האָט מיטגעטאנצט און מיטגעפרעהט זיך מיט איהר גליק. נאָך דער חתונה האָט ער זי אין זיין איי גען הייזעל אריינגעפיהרט אין א הויז מיט אלעס גוטען האָט זי דארט געפונען, און ווי גוט ער איז געווען צו איהר, ווי געטריי און איבערגעגעבען. און דאן ווען זי האָט איהם שלמה'לען געבוירען ווי גרויס איז זיי! פרייד געווען. זי איז ביי איהם נאָך טהייערער געווארען. „מיין טהייערע־קע רחל'ע" פלעגט ער זי רופען און אזוי זיינען יאָהרען נאָך יאָהרען געגאנגען. זי האָט נאר קיין מאָהל ניט געוואוסט וואס הייסט ליידען. זי טהוט א שווערען זיפץ, גלעט נערוועז דעם קינד'ס הערלאך און טראכט ווייטער:

ווער האָט זיך געקענט ריכטען אויף אזא אונגליק, מען זאָל פלוצלינג איהר ברוך'ען צונעהמען איז זאָגאם אין זי זאָל בלייבען אן עלענדע און איין אונגליקליכע. ווער האָט זיך געקענט ריכטען?

זי ווישט אָב די רויטע פארטרעהר־טע אויגען. יעדער פערבייגעהער קוקט אויף איהר מיט אזוי פיעל בעדויערונג אז עס מאכט זי נאָך נערוועזער. יעדערער ווייס איהר אונגליק. אבער ניט זי בלויז איז די אייציגע אונגליקליכע, דער אנ־גליק איז כמעט ביי יעדען...

שלמה'לע הויבט ווידער אויף זיין קליין בלאָנד קעפּעלע, ציהט דער מוטערס האנד און פרעגט מיט א שטילער טרויערי־גער קינדערשער שטימעלע:

„מאמא, וואו איז דער פאפא?" וואו איז פאפא געגאנגען?"

אויף איהר בלאסען טרויעריגען גע־זיכט צוגיסט זיך א מוטערליכער שמיי־כעל, וועלכער דריקט אויס נאָך שארפער איהרע נשמה ליידען און זי ענטפערט האלב מורמלענדיג:

„דער פאפא איז אוועקגעפאהרען אין דער מלחמה. אלע פאפאס זיינען אוועקגע־פאהרען"....

זיינע קליינע קלאהרע אויגעלאך וועד־רען פערטראכטער, עס איז קענטיג, אז זיין קליין מוח'על ארבייט. אין א מינוט ארום פרעגט ער ווידער אזוי שטיל און סוד'עדיג, גלייך ווי עס פיהלט זיין קליין הערצעלע, און עס בענדייפט, אז דאָס וואָרט „מלחמה", מוז זיין א שרעקליכעס.

„מאמא, וואס איז מלחמה?"

זי נעהמט ארויף איהר שלמה'לען אויף איהר שויס, דריקט איהם פעסט צו איהר הארצען און ענטפערט איהם. און אין יעדעל וואָרט פיהלט זיך דער גרויסער וועהטאָג איההער.

„אויף א מלחמה, מיין קינד, שלאָגט זיך יעדער, אלע מענשען שלאָגען זיך, אלע".

זיינע אויגעלאך קוקען ערשטיינט, זיין קליין שטערענדיל קארטשעט זיך, און מיט א האלב וויינענדיג שטימעלע וועג־דעט ער זיך צו דער מוטער:

„מאמא, זאָגסט דאָך, אז נאָר שלעכ־טע אינגעלאך שלאָגען זיך, דער פאפא איז אויף א שלעכטער? אלע פאפאס זיינען שלעכטע?"

ער גראבט זיך איין מיט זיינע אויר־נעלאך אין דער מיטערס אויגען און וואָרט אויף איהר ענטפער.

רחל ווערט בלייכער און אויפגערעג־טער. דעם קינד'ס פראגען האָבען איהר צוטומעלט און זי געפינט ניט קיין ווער־טער איהם צו ענטפערען.

„ניין, ניין, שטאמעלט זי. ניין, שלמה'לע, דער פאפא איז ניט קיין שלעכ־טער. אנדערע פאפאס זיינען אויף נישט קיין שלעכטע אָבער שלמה'לע... טרעהרען שטיקען איהר אין האלז. צו גרויס איז דער וועהטאָג אין ענטפערען דעם קינד'ס פראגע אז אזוי שווער... וואָס קאָן זי איהם ענטפערען, אז זי פערשטעהט אליין ניט פארוואס שלאָגען זיי זיך. זיי־נען זיי דען אלע אזעלכעשלעכטע? וואָס האָבען זיי איינער צום אנדערען?"

טרעהרען ניסען זיך איהר פון די אויר־נען און וויינענדיג בעט זי זיך ביי איהר קליין שלמה'לען:

„פרעג מיך ניט זוהנעניו, פרעג מיך ניט". און דריקט איהם צו נאָך פעסטער צו איהר ברוסט אין איהרע געדאנקען פער־טראגען זיך ווייס, ווייס איבער יענע הויכע גרינע בערג, וואו מען האָט איהר טהיי־ערען מאן צוגענומען....

פון דער איינענער פאנטאזיע

קראנקהייטען וואָס מען רעדט זיך אליין איין.

טאָמער פעהלען דעם זינהיגען מענ־שען קראנקהייטען, טראכט ער זיי נאָך אליין אויס, שרייבט איינער פון די בע־דייהטע דאָקטוירים. און דיעזע אויסגע־טראכטע קראנקהייטען וואָס עקזיסטירען נור אין פאנטאזיע, זיינען פיעל מעהר אין צאָהל און פייניגען שווערער די אומגליק־ליכע מענשהייט, איידער ריכטיגע קראנק הייטען.

מאנכע פערזאָנען, צום ביישפּיעל, ווען זיי דערפיהלען שמערצען אין רוקען. דענ־קען שוין ניט אָגדערש, אז זיי האָבען גיע־רען־קראנקהייט. אנדערע ווען זיי דער־פיהלען א וועהטאָג אין בויך, בלייבען האלב טויט פאר שרעק פון אפענדיסיטיס דער דיספּעפּטיק מיט שמערצען אין דיא פלעצער ארום הארץ, מיינט נאָנץ אָפט, אז ער האָט הארץ קראנקהייט און ליידט זעהר פיעל פון דיעזען געדאנק.

אזוי מאכען מענשען אליין אומ־גליקליך. צושטערען די פריידען פון זיי־ער לעבען, שטופּען אוועק די יאָהרען אין איין היטען זיך און אין איין צטערען פאר אלערליי שרעקליכע קראנקהייטען. מאכען זיך אליין פינסטער די ליכטיגע וועלט.

וועניג וויסען איז אָפטמאָל א געפעהר־ליכע זאך — פיעל געפעהרליכער, איידער נאָר ניט וויסען. דאָס איז שוין אן אלטער כלל און ערגעץ ניט איז דיעזער כלל אזוי טרויעריג וואהר, ווי גראדע אין דעם ענין פון איינרייד ען זיך קראנקהייטען. צו הערגעהען א קראנקהייט, צו שטעלען א ריכטיגען דיאגנאָזיס, איז א נאָנץ שווערע מענשען וואָס זיינען ווייט פון מעדיצין, שטעלען זיך אליין א דיאגנאָזיס, בעשטי־מען אזא אָדער א אנדער קראנקהייט, פון וועלכע זיי ליידען כלומרשט, נור אויפ'ן זאך אפילו פאר א געניטען דאָקטאָר. און גרונד פון איינינע אויגערפלעכליכע ידיעות, וואָס זיי בעקומען פון די פּאָפּו־לערע מעדיצינישע ביכלאך. און וויפיעל שרעקליכע קראנקהייטען רעדט מען זיך איין אויף אזא אופן, און וויפיעל איבעריגע אומעט, יסורים, טויט שרעקעניש קאָסט עס דער מענשהייט.

ד פאנטאזיע שפּיעלט אָהן צווייפעל א גרויסע ראָלע אין קראנקהייטען. אלע מענשען וויסען די סכנה, פון הידראָפּאָ־ביא — די גרויזאמע קראנקהייט, וואָס קומט פון א בים פון א משוגענעם הונד. דארום דערשרעקט מען זיך אזוי שטארק פון יעדען בים פון א הונד. געוועהנליך ענטוויקעלט זיך הידראָפּאָביא אין פער־לויף פון 6 וואָכען נאָך'ן בים. און אין דיעזע צייט איז די גייסטיגע אנשטרענ־גונג אזוי שטארק, דאָס ניט אלע קענען זיך אויסהאלטען. דער פאציענט, וואָס טראכט שטענדיג פון די שרעקליכע הידר־ראָפּאָביא, הויבט אָן פּלוצלונג צו פיהלען קרעמפּפען אין די העכר און אין די פיס, ער לאָזט ארויס משונה'דיגע קולות, אזוי ווי דאָס בילען פון א הונד. ער איז פאָל־קאָם איינגעגלויבט, דאָס ער האָט שוין די מענשען אין אזעלכע צאָהלען, וועלכע די אמאָהליגע דורות האָבען קיין מאָהל ניט געהאט.

קראנקהייטען. די מעשה איז אָבער ניט אזוי, די ריכטיגע סמנים האָט ער ניט. דאָס איז נור א שרעקליכער שפּיעל פון דער פאנ־טאזיע. מען דאַרף איהם בלויז קענען אויס־בערציינען, דאָס ער האָט ניט די קראנק־הייט, און אזא פאציענט ווערט געשווינד אונפאָלקאָם געהיילט.

אויב די געזונד איז אין אלגעמיין שלעכט, דער קערפּער אָפּגעשוואכט, דיא נערוועז צורודערט, דאן וועט מען זיך גי־כער איינרייד ען פערשיעדענע קראנקהייי־טען; ניט נארמאלע שפּירונגען קענען האן שטארקער בעהערשען דאָס נערוועך־מיסטעם, אויפרייצען די קריינקליכע פאנ־טאזיע. און אין אונזער דור זיינען אזעלכע שוואכע צורודערטע, ניט געזונדע מענשען זעהר פיעל. דער קאמפּף פאר'ן לע־בען איז איצט שטארקער און אָנגעשרענג־טער צווישען אלע קלאסען פון דער בע־פעלקערונג; מיט יעדען יאָהר ווערט דיע־זער קאמפּף אלץ שווערער און שווערער. א גרויסער טהייל מענשען נוצען אין דיע־זען קאמפּף זייער מארך און זייערע נער־ווען. איבעראנדערייטען זיך גייסטיג — דאָס איז איצט א גאנץ אָפטע ערשיינונג. דיא נאנצע נאציאָן ליידט איצט פערהעלט־ניסמעסיג פון נערוועז־צוריצונג; עס זיי־נען איצט פאראן נערוועזע, אויסגעמוטשע

אם שטארקסטען ליידען דאָ דיא גע־בילדעטע טהייל פון דער בעפעלקערונג, וואָס בעשעפטיגען זיך מעהר מיט קאָפּ־ארבייט, וואָס פערצעהרען פיעל נערוועך־קראפט. אין זיי געבען די גרעסטע צאָהל נעוורסטהעניקער. דאָס זיינען די אומ־גליקליכסטע צווישען די נערוועז־קראנקע. גייסטיגע אנשטרענגונג איבער די כוחות, אויפרעגונג, פערדרוס, דיסאפּפּאינטמענטס — דאָס זיינען די הויפּט אורזאכען, וואָס רופען ארויס נעוראסטהעניא. קיינער איז ניט אזא בריה, ווי דער נעוראסטהעניק, איינצורייד ען זיך פערשיעדענע קראנקהיי־טען און ליידען אהן א סוף.

זיינע קאמפּליינטס זיינען פיעל און פערשיעדענע. ער בעקלאָגט זיך אויף אלער־ליי סאָרטען אונבעשטימטע זאָנדערבאַ־רע שפּירונגען, אויף היץ און קעלט, אויף פערגליווערטקייט אָדער שטיפּקייט פון די אברים, אויף שוואכקייט, מיעדקייט, וועהטאָגען, דריקונגען, שטעכענעס אויף קאָפּ־שמערצען, וואָס "קיין מענש האָט פריהער אזוי ניט געליטען". דאביי האָט ער ליעב צו בעשרייבען אויף אלערליי אופנים זיינע יסורים. יעדע גליעד פון זיין קערפּער האָט געוועהנליך זיינע זאָנ־דערבארע שפּירונגען און וועהטאָגען.

זיין נערוועז־סיסטעם איז אין גאנצען צערשטערט. זיינע שטענדיגע שמערצלי־כע שפּירונגען ענטוויקעלן אין איהם די שמערצליכע מורא פאר פערשיעדענע קראנקהייטען. ער טראָגט דיעזע מורא שטענדיג אין זיך און שטעהט אזוי וויא אויפ'ן וואך ער וואטשט זיך נאָכאנאנד. גאנץ אָפט געהט איבער דיעזע מורא אין וואהנזיניגען אָפּדוכטען זיך. ער הויבט אָן צו זעהן זאכען, וואָס זיינען ניט געשטוי־גען ניט געפלויגען, נעוראָסטעניא ענטוויי קעלט זיך דאן אין וואהנזין.

די נעוראסטהעניקער ווערען אם ער־נסטען עקספּלאָאטירט פון אלערליי פּייק דאָקטוירס. זיי זיינען א קוועלע פון גרויסע פּראָפיטען פאר אלערליי פאטענט מעדי־צין ערפינדער. זיי לעזען מיט געשפּאנטען אינטערעס דיא אלע אדווערטייזמענטס וועגען די וואונדער, וואָס אזא אָדער א אנדער פאטענט מעדיצין טהוט אויף, און זיי האלטען נאָכאנאנד אין איין האָפען און אין איין דיסאפּפּאינטעט ווערען.

א אנדער שטארק פערשפּרייטע נער־ווען קראנקהייט דיא היסטעריא. וואָס דאָס איז פאר א קראנקהייט איז נאָך אויף ריכטיג ניט בעוואוסט. מען וויים נור אז דאָס בעדייטעט א געוויסע צער־שטערונג אין די העכערע צענטערען פון מארך. וואָס איז דאָס פאר א צערשטערונג האָט מען נאָך ביז איצט ניט אויסגעפר־גען.

דער נעוראסטעניקער האָט פערשיידענע גענג, משונה'דיגע עוויות. דער היסטערי־שער אנפאל איז עהנליך צו די אנפאלע פון חולי נופלים. אָפטמאָל דריקט זיך דאָס אויס אויף די שרעקליכסטע אופנים. אָפטמאָל ווערען ביי איהם געשעריגע די חושים פון הערען, זעהן און געשמאק; ער זעהט ניט דאָס, וואָסאנדערע זעהען, ער ווערט טויב, ער פערליערט אין גאנ־צען דעם געשמאק פון עסען און טרינקען. ער פיהלט ניט אין געוויסע פּלעצער פון הויט, ווען מען זאָל איהם בעריהרען, ווען מען זאָל איהם אפילו שטארק קיצלען. אָפטמאָל פערליערט ער דיעזען חוש אין גאנצען קערפּער. ער פיהלט ניט זאָגאר ווען מען זאָל איהם שטעכען מיט נאָד־לען, ווען מען זאָל איהם אנטהון שמער־צען. א אנדער היסטעריקער קען ניט אונטערשיידען צווישען היץ און קעלט. ביי אנדערע ווערען שטייף געוויסע גליע־דער און זיי קענען קוים מיט זיי ריה־רען, עס ווערען אויף אויסגעקרימט דיא פינגער. אנדערע ליידען פון געוויסע פאָרמען פון פאראליז, וועלכע זיינען עהנליך צו די פאָרמען פון פאראליז, וואָס ווערען פערורזאכט דורך קראנק־הייטען פון מארך און דיא חוט השדרה. אזא פאראליז דויערט איינינע שטונדען אָפטמאָל אויף מאָנאטען און יאָהרען. אין מאנכע פעלע ווערען אזעלכע פאראליזיר־טע געזונד פּלוצלונג, אונטערען איינפלוס פון א שטארקע אויפרעגונג אָדער א גרוי־סע רעליגיעזע התלהבות. דערמיט ווערען ערקלערהט פיעלע מיסתים פון הייליגע פיעלע נסים אין דער געשיכטע פון אמונות.

היסטאריקער קענען אונטער גינסטיגע אומשטעהערען לייכט און געשווינד אויס־געהיילט ווערען. א געוויסע מיידעל וואָס איז פאראליזירט געווען אויף ביידע פיס און האָט פערלאָרען יעדע שפּירונג פון בעריהרונג און שמערץ איבערן קערפּער. איז אין פערלויף פון איינינע וואָכען געזונד געווארען, ווען מען האָט איהר בלויז צוגענומען פון איהר היים אן איינעם פון די לאנדאנער האָספּי־טאלס.

אין מיטעל־אלטער פלעגט מען היס־טעריקער בעטראכטען אָפטמאָל אלס הייי־ליגע און אָפטמאָל אלס פערכאפּטע פון א רוח. א גלגול אָדער א בייזען כשוף. מיט איינינע צייט צוריק פלעגט מען זיי, און גענגענטהייל, בעטראכטען אלס פעונדע מענשען, וואָס רעדען זיך איין, וואָס מא־כען זיך קראנק. מען פלעגט דענקען, אז וואָס וועניגער אויפמערקזאמקייט מען שענקט זיי, אלץ בעסער איז פאר זיי. היינט אָבער קוקט מען אויף היסטעריע, ווי אויף א קראנקהייט פון דעם נערוועז סיסטעם; און דאָס וועט זיין איינע פון די גרעסטע ענטדעקונגען פון דער צור־קונפט, ווען מען וועט דערגעהען איהר ריכ מיגע אורזאכע.

רוסישע זעמסטוואָ פאָדערט רעפאָר־מען

מאָסקווא, סעפּט. 20־מען.

פיעלע מיטגליעדער פון דער דומא און זעמסטוואס האָבען זיך צוזאמענגע־קליבען אין מאָסקווא, צום קאָנגרעס פון די זעמסטוואס וועלכער קומט דאָ פאר.

לויט נאָך די רעדען וואס זיינען גע־האלטען געווארען ביים קאָנגרעס און אויף פון די רעזאָלוציאָנען וואס זיינען אריינגעבראכט געווארען איז צו זעהען, אז דער קאָנגרעס פון די פערשיעדענע זעמסטוואס וואָס וועט שטערען צו פער־איינינען דאָס גאנצע רוסישע פאָלק, איבערהויפּט די ארבייטער.

רעזאָלוציאָנען פון פּראָווינציעלע זעמ־סטוואָס וואָס ציהען די אויפמערקזאמ־קייט פון דער רעגיערונג צו דעם עס זאָ לען געעפענט ווערען מיליטערישע קראָ־מען, וועלכע זאָלען קאָנסטאליירען אלע עסעגוואַרג.

די מאיאָריטעט פון די זעמסטוואס זיינען פאר דעם, אז רוסלאנד זאָל איינ־פיהרען רעפארמען. זיי האלטען מיט די ליבעראלע דומא דעפּוטאטען און די מי־ניאָרוויטעט איז מיט דער יעצטיגער רע־גיערונג און אונטערשטיצען דעם רוסי־שען רעאקציאָנערען פּרעמיער גארעמי־קין.

עס איז אויף איינשטימיג בעשלאָ־סען געווארען אויפצופאָדערען דאָס גאנ־צע רוסישע פאָלק זיך צו פעראייניגען נעגען דעם שונא, וועלכער האָט שוין פערכאפּט די באלטישע פּראָווינציען, פּוי־לען, ליטא און איז שוין אריין אין רוס־לאנד.

דער מאָסקווער גובערנאטאר האָט אריינגעלאזען אז אפיעל צו די ארבייי־טער, זיי זאָלען ניט אָנפיהרען קיין סטרייקס אין זיך פערהאלטען רוהיג.

דער שעף פון דער מאָסקווער פּאָלי־ציי, האָט אריינגעלאזען א פּראָקלאָמא־ציע צו די ארבייטער, וועלכע זיינען בע־שעפטיגט אין די אמוניציאָנס פאבריקען, אז קיינע אונרוהיג זאָלען ניט געמאכט ווערען, און דאָס יעדער פערזוך צו שטע־רען די אָרדנונג פון שטאָדט, וועט אונ־טערדריקט ווערען פון דער פּאָליציי.

שבת זיינען אין מאָסקווא ערשיע־נען אלע טעגליכע צייטונגען, אבער נעכ־טען זיינען זיי אלע פערקאפּט געווארען און היינט איז בלויז ערשיענען איין ציי־טונג, די איבערינע האָט דער צענזור ניט ערלויבט.

פערגעסט ניט

דעם סוכות פעסט

פון דער

פרץ שולע

(געוויזענע נאצ־ראדיק. שולע)

שבת אוועגט,

25־טען סעפּטעמבער

אין

מאסעי מוזיק האל

די בעסטע קרעפטען וועלען אנ־טייל נעהמען.

כ'יש גליין איערע ביליעטען אויף רעזערווירטע פלעצער.

ביליעטען קענען געביטען ווערען אלע אוועגד אין שולהויז 194 בעעווערלי סטריט.

ארטור פיי

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט מאָראנמא

נייעס פאר אידען!
איין אידישע סטאָר פאר אידען

מיר מאכען אלערליי דזשולערי גלייך אויף'ן פּלאַץ. חתונה רינגען געמאכט ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי "דזש־לערי באר דעם ביליגסטען פרייז.

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פעניוויס. 18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פעני־ווייס.

וואטשעס געקלייגט גוט און גאראנטירט, 40 סענט. מיין ספּרינגס 40 סענט, הייר־ספּרינג 40 סענט, דזשולס 40 סענט, סטעפּס 50 ס מיר מאכען אייערע אלטע דזשולערי ווי ניי פיר א קליינעס פרייז. אלערליי ברילען ריכטיג געפּאסט צו אייערע אויגען 98 סענט מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם ביל־גסטען פרייז.

אידישע און רוסישע סעלעקשאנס

די מאָראנטאָ גראפאנאָלא קאמפּאני פון 61 קווין סטריט וועסט האָט איצט אריין געקראָגען א גרויסען אויסוואהל פון רעקאָרדס פון בעריהמטע אידישע זינגער, ווי אויך רוסישע און רומענישע ליעדער און מוזיק. איהר קענט קומען העדען איידער איהר קויפט זיי. יעדער רעקאָרד איז געצייכענט מיט א נומער און דער בוכ־שטאב (אר)

איהר קענט אויסקלייבען וועלכען איהר ווילט.

א רעקאָרד קאָסט פון 85 סענט ביז א דאָלאר. א גראפאָנאָלא קאָסט פון $20 ביז $650.

אלע רעקאָרדס וועלכע איהר ווילט אָרדערען מארקט מיט דעם בוכשטאב אפען יעדען אוועגד ביז 10 אוהר.

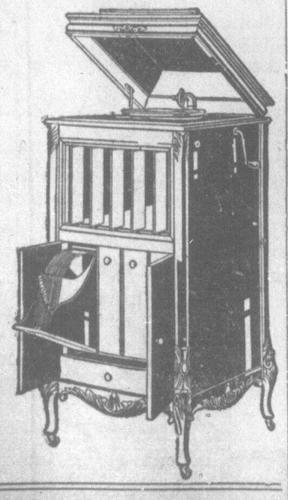

דאָבל רעקאָרדס $1.00

811 קייב איך און די ווערם איז מיין שבת קודש געזונגען פון הייטמאן אדלער
6014 איך ליעב א בחור
איך וויל א מייריך, געזונגען פון ל. קאליש

רוסישע מוזיק

6024 אקס אדעסער חסיד'ל קאָנסטאנטינאָפּלייש
6025 מוש אוים מיסערערע האָכצייט
6027 נאזוא בראָפּשי קישינעווסקאיא
6036 באבא פּוגאבא אי באדיוא דיווויצקא בערדזקאס
1019 ווען דו ווייגסט דאָס ביסעלע ערד
1882 א מוזיק מיט א באמבע צוזייט און צושפּרייט
1883 אין האָנג ראנד פרעגט מיר בתרם
1885 דער טייפער אזיז

TORONTO GRAFONOLA CO.
61 QUEEN ST. WEST, (Opposite Teraulay St.)

רוסישע זעמסטוואָס

ציוניסטען צייכנען זיך אויס אין דער דייטשער ארמעע

בערלין. — די "ציוניסטישע פעראיי־נינגונג אין דייטשלאנד" האָט פערעפענט־ליכט א נייע ליסטע פון ציוניסטישע העל־דען, וואָס האָבען זיך אויסגעצייכענט ביי דער מלחמה.

איינערנע קרייצען האָבען בעקומען די פאָלגענדע: דר. אלפרעד ווערמוטה פון טראָכטענבערג, וואלטער זילבערכאָף פון קעלן, ראבינער דר. עמיל לעווי פון בערלין קארל מיכעל פון קעלן, יאקאָב פאָנדער־וואלדע פון טארנאָוויץ, אלבערט קאָהן פון בערלין, דר. וואלטהער קאטצענעללענבאָ־גען פון קעניגסבערג, דר. רודאָלף שויער פון בערלין.

געפאנגען ביי די רוסען איז זיעגפריער מאמלאָק פון גאָשמין.

פערוואונדעט זיינען: בערטאָלד האל־לער פון בערלין, ווילהעלם לעהמאן פון ברעס־לוי, וואלטער סאמועל פון בערלין, עמי ענאָך פון האמבורג, ארטהור שטיין פון בערלין.

געפאלען אין שלאכט זיינען פאָלגענדע ציוניסטען: וואלטער גאָלדשטיין פון בער־לין, מאקס ליכטענשטיין און האנס לעווי פון בערסלוי.

חזן הרשע קאראסיק קריגט א גרויסען דאנק.

די קאָנגרעגיישאן אנשי ליבאוויטש ווילען אויסדריקען זייער הערצליכען דאנק צו זייער חזן קאראסיק פאר זיין עונג רוחני וואָס ער האָט זיי פערשאפט מיט זיין ראוונען.

דער איינדריק וואָס זיין דאוונען האָט געמאכט איז געווען אזוי טיעף, אזוי שעהן און אזוי נוט אז זיי געפינען קיין ווערטער דאָס אויסצודריקען.

זיי דאנקען איהם בפני כל עם ועדה ווינשענדיג איהם גליקליכע יאָהרען מיט הצלחה.

3716

אין דעם נאָמען פון קאָנגרעגיישאן אנשי מינסק

צו די יעניגע וועלכע האָבען מנדר געווען יום כפור אין בראָדוויי האָלל זיי־נען געבעטען זאָלען ברענגען די דאניי־שאנס אין 10 סט. ענרו סטריט.

די קאָמיטעט
פּרעזידענט הערי גאָלד.

פון דער אידישער פּרעסע

אין דער בעסטער ארטיקעל ווערט פערקויפט איבעראל פון עטוזאנט נאָכגעמאכטע